

FINANSUTSKOTTETS BETANKANDE nr 24/1983-84
med anledning av ltm Ray Söderholms m.fl.
hemställningsmotion till landskapsstyrelsen
om utredning av möjligheterna att anskaffa
en snabb räddningsbåt till Ålands sjörädd-
ningssällskap.

Landstinget har den 23 mars 1984 inbegärt finansutskottets yttrande över nämnda motion. Utskottet, som i ärendet hört verkställande direktören för Ålandiabolagen Johan Dahlman, verksamhetsledaren vid Ålands sjöräddningssällskap r.f. Klas Eriksson, byråingenjör Göran Holmberg, ordförande i Ålands Sjöräddningssällskap r.f. Hans Joelsson, kommandörkapten Kyösti Kärkkäinen, verkställande direktören för Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag Bjarne Olofsson och tjänstledige verkställande direktören för Ålands Penningautomatförening Lars Porko, får vördsamt anföra följande.

Lagstiftningen om räddningsväsendet berör ett område som inte särskilt omnämnts i självstyrelselagen men som enligt lagens 11 § 2 mom. 20 punkten och 13 § 1 mom. 21 punkten måste anses falla inom landstingets behörighet. Någon särskild landskapslagstiftning om sjöräddningen eller någon överenskommelseförordning som reglerar vem som i praktiken skall handha räddningsverksamheten finns inte.

Sjöräddningen handhas i landskapet av sjöbevakningen och av den frivilliga räddningsorganisationen Ålands sjöräddningssällskap. Både sjöbevakningen och sjöräddningssällskapet arbetar enligt den principen att de sätter räddande av människoliv i första hand före all annan verksamhet, men i övrigt skiljer sig principerna något. Sjöbevakningen är inte skyldig att rädda materiella värden och är i vissa fall till och med skyldig att lämna föremål av stort ekonomiskt värde för att utföra andra uppdrag. Sjöräddningssällskapet däremot utför sådant räddningsarbete i långt större utsträckning än sjöbevakningen. Dessutom biträds både sjöräddningssällskapet och sjöbevakningen av polis- och lotsväsendet. Vidare står helikoptrar och skärgårdsflyg vid behov till förfogande.

Sjöbevakningens verksamhet finansieras med medel ur riksbudgeten. Ålands sjöräddningssällskap r.f. finansierar sin verksamhet med i första hand inkomsterna från bogseringar och transporter samt bidrag från Ålands penningautomatförening. Därtill kommer vissa frivilliga bidrag och bidrag från staden och kommunerna. Motsvarande organisation i riket - Finlands sjö-

räddningssällskap r.f. - finansieras enligt samma principer även om fördelningen mellan de olika inkomstposterna är något annorlunda. Första gången direkt statsstöd erhöles i någon betydande utsträckning var år 1983. I sammanhanget kan nämnas att sjöräddningssällskapets kryssare r/k Gustaf Erikson anskaffades utan landskapsbidrag.

För att räddningsverksamheten även i fortsättningen skall kunna fungera på ett effektivt sätt krävs stora insatser så att det hela tiden svarar mot de ökande krav som ställs på räddningsmaterieleet. Så finns t.ex. behov av en ny större enhet än vad som nu står till förfogande för att klara tyngre bogseringar. Inom en snar framtid kommer det vidare att finnas behov av att antingen ersätta r/k Gustaf Erikson med nytt tonnage eller att göra stora investeringar i reparationer av fartyget. Viktigt är också att det räddningsarbete som utförs med helikopter utvecklas i takt med att kravet på snabb räddningsverksamhet ökar. I överensstämmelse härmed har också medel upptagits i landskapets budget för år 1984 för anläggande av flera helikopterlandningsfält i skärgården vilka skall kunna användas för tunga räddningshelikoptrar.

I likhet med motionärerna anser finansutskottet att det föreligger ett behov av en i motionen avsedd snabb räddningsbåt som motsvarar de krav på en snabb beredskap som uppkommit genom den växande fritidsbåtflottan som i dag finns i den åländska skärgården. Utskottet anser dock att läget för närvarande är tillfredsställande genom att sjöbevakningen under år 1984 fått två nya snabbgående aluminiumbåtar som drivs med s.k. jetdrive och har sådana egenskaper att de är lämpliga att framföra i grunt vatten och även i lättare is. Den ena båten är stationerad på Kökars och den andra på Enskärs sjöbevakningsstationer.

Slutligen vill utskottet nämna möjligheten att utveckla Ålands sjöräddningssällskaps verksamhet genom att de, i likhet med vad som sker i riket, använder sig av frivilliga båtar, vilket också skulle bidra till att allmänheten skulle känna ett större ansvar för och delaktighet i sjöräddningen än vad som för närvarande är fallet.

Finansutskottet anser att sjöräddningsverksamheten bör bli föremål för en totalgenomgång och att det uppgörs förslag till en helhetslösning för ordnandet av sjöräddningen i landskapet. Först därefter bör man ta ställning till vilka nyanskaffningar som skall göras och hur resurserna skall fördelas. Förutom en total kartläggning av den här föreslagna typen bör land-

skapsstyrelsen undersöka behovet av en överenskommelseförordning på området, så att gränsdragningarna blir klarare än vad nu är fallet.

Med hänvisning till det anförda får utskottet vördsamt föreslå
att Landstinget med förkastande av hemställningsmotionens kläm bringar betänkandets motivering till landskapsstyrelsens kännedom.

Mariehamn den 31 oktober 1984.

På finansutskottets vägnar:

Roger Jansson
ordförande

Elisabeth NaucLér
sekreterare.

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordf. Roger Jansson, v.ordf. Olof Jansson, ledamöterna Lundberg, Sundblom och Tuominen (delvis).